

► TIDLINJE ► ARGENTINAS ØKONOMISKE NEDTUR KULMINEREDE I 2002. SIDEN HAR DET STORE SYDAMERIKANSKE LAND KÆMPET MED EN STOR GÆLDSBYRDE

2002: Statsbankerotten

Fire års dyb økonomisk og social krise kulminerer i 2002, da Argentina går statsbankerot. Argentina er blandt andet smittet af finanskriser i Rusland og Brasilien. Den argentinske peso er bundet til dollaren, men da Brasilien foretager en kraftig devaluering, trækker mange udenlandske investorer deres penge ud af Argentina og flytter dem til nabolandet, hvor priserne er meget lavere. Arbejdsløsheden stiger til over 25 procent, og utilfredse borgere plyndrer supermarkeder. I Buenos Aires må titusinder af indbyggere, der tidligere tilhørte middelklassen, stille sig i suppekøer.

2010: Gældsnedskrivningen

Efter for første gang at have fået nedskrevet sin gæld til udenlandske kreditorer i 2005, indgår regeringen aftaler med flere indehavere af argentinske statsobligationer. 93 procent af landets gæld er nu omlagt efter aftale med kreditorerne, men enkelte vil ikke være med. Det gælder blandt andre den amerikanske hedgefond NML Capital, der nægter at give Argentina rabat. Striden med NML betyder, at Argentina er udelukket fra de internationale kapitalmarkeder, at det er dyrt for landet at optage lån, og at det er vanskeligt for landet at udnytte sine store forekomster af skifergas.

2012: Skibskonfiskeringen

NML Capital fortsætter sin årelange juridiske og globale kamp for at få Argentina til at tilbagebetale hele sin gældspost. En domstol i New York giver NML medhold i, at Argentina skal betale sin gæld til de investorer, som ikke har accepteret nedskrivningerne i 2005 og 2010. Argentina anker kendelsen. Samtidig overbeviser NML rejsvesnæt i Ghana om, at det skal konfiskere et af den argentinske flådes skoleskibe som pant. 'ARA Libertad' tilbageholdes i havnebyen Tema i 10 uger, inden det får lov at sejle hjem til Argentina, hvor det får en begejstret modtagelse i Mar del Plata.

2014: 'Gribbene's sejr

16. juni afviser USA's højesteret at behandle Argentinas appel af tidligere kendelser om, at landet skal betale de kreditorer, der har nægtet at nedskrive gælden. Det betyder, at Argentina skal betale disse kreditorer, for landet 30. juni skal foretage næste udbetaling til indehavere af nedskrevne statsobligationer. Alternativet er en ny betalingsstandsning. Præsident Cristina Fernández de Kirchner siger, at landet bliver udsat for 'afpresning'. I Buenos Aires demonstrerer tusinder mod 'gribbene' i NML Capital.

tonny.pedersen@pol.dk

Folk protesterer, regeringen balancerer

Argentina forhandler netop nu om at betale kreditorer, inden en frist udløber på mandag, som truer med at bringe landet i betalingsstandsning. Forløbet får betydning for andre forgældede lande.

Tø ting dominerer gadebilledet i Argentinas hovedstad, Buenos Aires, netop nu: Landets lysblå og hvide nationalfarver, som flager fra bygninger, blårer på biler og strutter på bannere, der hylder det argentinske VM-landshold. Og så en plakat, som for argentinerne repræsenterer det stik modsatte: Den viser et amerikansk flag med en krumnæbbet fugl i forgrunden. 'Stop så, gribbe!', står der på den.

JENS LENLER, SYDAMERIKAKORRESPONDENT, BUENOS AIRES

Plakaterne har bredt sig i byen, siden USA's højesteret i sidste uge afgjorde, at Argentina skal betale en gammel gæld til især den amerikanske hedgefond NML Capital – omkring 8 milliarder kroner, der stammer tilbage fra den argentinske statsbankerot for godt 12 år siden.

Den enlige gældspost kan Argentina godt betale. Men det virkelige problem er den lavine af anden gæld, som risikerer at følge efter og gør de forhandlinger, Argentina lige nu fører i New York, til en balancegang, som økonomer over hele verden følger med spænding, fordi den kan få betydning for andre gældsplagede lande.

»På en vis måde er Argentina et enkeltstående tilfælde, for landet har blæst på internationale normer og regler og prøvet at omskrive dem til sine egne formål, mener økonomen Brett House, som i 2000-2007 arbejdede i Den Internationale Valutafond med Argentina som fokusråd og i dag er seniorforsker i det canadiske Centre for International Governance Innovation.

»Men efter retssagen risikerer magtbalancen at skifte, så flere kreditorer ikke længere vil acceptere at omlægge et lands gæld.

Befolkningen er rasende
Men først den argentinske gældshistorie. I Buenos Aires' centrum sidder økonomer

UD, GRIBBE! Argentinerne demonstrerer mod de 'amerikanske gribbe' – de fonde, der har vundet en retssag og genbetalt landets gamle gæld. Foto: Martin Zabala/Xinhua/Sipa USA/Scanpix

men Ramiro Castiñeira på sit kontor i firmaet Econométrica, som siden 1970 har rådgivet internationale firmaer om økonomiske forhold i Argentina.

Han slår nogle tabeller op på computerkærmen. Ved statsbankerotten omkring nytåret 2001-2002 gik Argentina i betalingsstandsning med en gæld på godt 500 milliarder kroner i nutidens penge. Men siden er landet på forbløffende vis sluppet ud af sin gælds-fælde, viser skemaerne – og efter Ramiro Castiñeiras mening ikke ved at bøje internationale regler.

»Der var en aggressiv genforhandling

af gælden fra Argentinas side, men kreditorerne accepterede frivilligt, og det hele skete efter international lovgivning», siger han.

Ved to forhandlinger i 2005 og 2010 godtog kreditorerne bag i alt 93 procent af gælden nemlig at skære byrden ned til langt under halvdelen af den oprindelige værdi. Siden har Argentina betalt til punkt og prikke. Fra midt i 00'erne eksploderede priserne på soja, korn, oksekød og andre råvarer meget heldigt, så det enorme landbrugsland kunne skovle valuta ind på fødevarer eksport.

Tilbage stod så kreditorerne bag de sidste 7 procent af gælden, som nægtede at acceptere en aftale. En lille del af dem – blandt andre amerikanske NML Capital, som holder til i skatteparadis Cayman Island og opkøber usand gæld for en slik for derefter at opkræve den fulde værdi ad rentens vej – anlagde en sag mod Argentina i

New York for de omkring 8 milliarder kroner.

»Dem skal Argentina altså nu betale. Reserverne i nationalbanken i Buenos Aires ligger omkring 150 milliarder, så reelt kunne økonomiminister Axel Kicillof udskrive en check med det samme. Men dommen betyder, at resten af kreditorerne bag de 7 procent uomlagt gæld nu og så har krav på deres penge. Alle pengene. Mindst 80 milliarder kroner.

Det beløb kan Argentina ikke ryste op med kontant uden at gøre nationalbanken sårbar. Og nægter regeringen at betale, er det, ja, en ny betalingsstandsning.

»Argentina har reelt kun én mulighed: at punge ud. Ikke i cash, men i nye statsobligationer. Det vil kreditorerne også være interesserede i, for så snart en aftale falder på plads og der ikke længere er denne usikkerhed om Argentinas økono-

mi, så vil de selv samme obligationer straks stige i værdi, og så scorer de amerikanske spekulanter en endnu større gevinst, siger Ramiro Castiñeira.

»Og det vil befolkningen være rasende over. For du kan selvfolkligt sige, at Argentina er skyld i sin egen gæld. Men cirka halvdelen af byrden er grundlagt i 1970'erne, hvor amerikanske banker uden videre udlånte penge til at finansiere en brutal militærjunta. Siden kom 1990'erne med en neoliberal politik, hvor nyelån samtidig blev brugt til at holde en fast valutakurs, mens kapitalen fossede ud af landet.

Den argentinske regering skal nu forklare over for folket, at den bøj sig for de amerikanske spekulanter, som er udstillet som gribbe på plakaterne i Buenos Aires. Og samtidig luret et andet problem.

For i aftalerne fra 2005 og 2010 om de 93 procent af gælden indgår en klausul,

som betyder, at hvis Argentina tilbyder bedre vilkår til nogle kreditorer, skal de resterende også have samme tilbud. Og så taler vi pludselig om hele gælden fra dengang.

Indtil videre lyder de juridiske vurderinger, at Argentina formelt ikke tilbyder nogen noget, fordi landet er blevet dømt ved en domstol til at betale. Men balancegangen i de kommende dage bliver at forhandle betingelserne, uden at det ligner en forhandling om selve gælden.

»Hvis det lykkes, har Argentina stadig nedskrevet over 90 procent af gælden og betalt under 10 procent fuldt ud, siger Ramiro Castiñeira.

»Hvis det var en landskamp, ville der stå 9-4». Argentina har bedt den amerikanske dommer Thomas Griesa om udsættelse for at få mere tid til forhandling, for på mandag skal landet betale af på sine andre gældsafgifter, hvilket ikke er muligt uden at gå i betalingsstandsning, medmindre Argentina først har fulgt dommen.

NML Capitals advokater opfordrede derimod i aftes dommeren til ikke at hjælpe Argentina.

Sluppet for billigt
Spørger man økonomen Brett House, som fulgte Argentinas bankerot og genrejning i 00'erne fra Den Internationale Valutafond, er argentinerne sluppet for billigt.

»Argentina slap hurtigt ud af finansielle problemer i 00'erne på grund af oget eksport, men landet någde stadig at betale sin gæld efter enev. Blandt andet derfor stod den gruppe kreditorer uden for aftalerne i 2005 og 2010, som nu giver problemer, siger han.

»Uanset de næste dages udfald vil Argentinas gældskrise – især hvis Argentina ikke kommer på grund af oget eksport, men landet någde stadig at betale sin gæld efter enev. Blandt andet derfor stod den gruppe kreditorer uden for aftalerne i 2005 og 2010, som nu giver problemer, siger han.

»Så vi har brug for bedre internationale systemer for gældsrestrukturering, som blandt andet sikrer, at kreditorer og forgældede lande mødes på et tidligere tidspunkt for at forhandle rimelige vilkår. At gældsforpligtelser hænger sammen med et lands evne til at betale», siger økonom.

jens.lenler@pol.dk

Ministeren: Økonomen, der skal gøre Argentina attraktiv

42-årige Axel Kicillof skal genoprette tilliden til argentinske økonomi, men det arbejde er nu i fare.

JENS LENLER

Man hører jævnligt argentinske kvinder erklære, at Axel Kicillof er landets mest sexede mand.

Men siden den 42-årige universitetsprofessor trådte til som økonomiminister i november 2013, er det nu især på den internationale økonomiske scene, at han har haft travlt med at gøre sig lækket.

Axel Kicillof går for at være venstreorienteret og en tilhænger af økonomien Keynes' ideer om en stærk offentlig sektor. Men han har brugt de seneste måneder på at trække Argentina lidt længere ind mod midten i økonomisk forståelse og fremmes for igen at gøre det muligt for Argentina at skaffe kapital på in-

ternationale markeder, hvor landet har været en paria siden statsbankerotten for godt 12 år siden.

I januar i år stod han bag den største argentinske devaluering siden 2001 og nedskrev månedenshundrederne peso med over 20 procent til en mere realistisk værdi, samtidig med at nogle af restriktionerne på valutahandel blev ophævet. Han har også rettet op på det argentinske statistikbureauets sminkning af landets økonomiske nøgletal – især for inflationen.

Siden har Axel Kicillof blandt andet sik-

42 ÅR. Universitetsprofessoren Axel Kicillof blev udnævnt til økonomiminister sidste år. Arkivfoto: Eduardo Di Baia/AP

ret en aftale om betaling af gammel argentinsk gæld til den såkaldte Club de Paris. Han sørgede også for nylig for en milliardkompensation til det spanske olieselskab Repsol, efter at regeringen i 2012 tvangsnationaliserede det argentinske selskab YPF, som var ejet af spanierne.

Meningen med Axel Kicillofs indsats er at give Argentina international troværdighed, for landet har brug for ny kapital. Dels til at afbøde den økonomiske nedgang. Dels for at kunne udvinde Argentinas enorme forekomst af skifergas og

olie, Vaca Muerta (Den Døde Ko), som kan blive verdens tredjestørste felt af sin slags. Og måske endegyldigt forbedre landets økonomi, der stadig gemmer sig bag toldmure og lider under Sydamerikas næsthøjeste inflation.

Hele indsatsen er nu truet af den aktuelle gældskrise – især hvis Argentina ikke skulle gå i betalingsstandsning. Derfor har Axel Kicillof også allerede måttet ændre nogle uforsonlige ord fra sidste uge i sig og går nu forhandlingsvejen for at finde en måde at betale landets kreditorer på.